

SAMMON KOULUN SUUNNITELMA OPPILAIDEN SUOJAAMISEKSI KIUSAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ 2023-2024

1) Ennaltaehkäisy

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> Ennaltaehkäisyssä panostetaan erityisesti toimintakulttuuriin ja yhteisöllisyyteen ja toimivan vuorovaikutuksen pelisääntöihin <ul style="list-style-type: none"> ”Me kaikki ollaan me” Vastakkainasettelujen torjunta - sen sijaan lähtökohtana se mikä yhdistää Positiivinen, ratkaisukeskeinen ilmapiiri Toimijoina koko kouluyhteisö, vanhempainyhdistys ja kaikki huoltajat Selkeä ja avoin tiedottaminen koteihin 	<ul style="list-style-type: none"> Kunnioittava puhetapa Varhainen puuttuminen Small talk arjessa Tunne-, itsesäätely- ja vuorovaikutustaitoihin panostaminen <ul style="list-style-type: none"> Askeleittain, Lions Quest, Yhteispeli tms. Tuetaan joustavan identiteetin rakentamista ja itsemäärittelyoikeuden toteutumista Yhteisöllisyyden ja osallisuuden portaat Säännöllisesti, lukuvuosittain, oppilaiden kanssa käydään läpi mitä on kiusaaminen, käsitteen määrittelyä Koululla nollatoleranssi kiusaamisen suhteen Ryhmäytyt, kuraattorit, kouluvalmentajat, Kiusaamisen vastainen tiimi tai vastaava, oppilaskunta, tukioppilaat 	<p><i>Miten tunne-, itsesäätely- ja vuorovaikutustaitoja opetetaan koulussanne?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Sampo-tunnit, myös esi- ja alkuopetuksen yhteistyössä, kouluvalmentajan ryhmäytystunnit, osana oppiaineiden sisältöjä esim. Terveystiedossa. <p><i>Kuka opettaa, millä luokka-asteilla, mitä materiaaleja käytetään?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Luokanopettajat omilla tunneillaan, luokanohjaajat Sampo-tunneilla. Käytössä mm. Huomaa hyvä, Sammon vuosikellon tuntiesimerkit, TE Aivot materiaali 1-7 lk., oppikirja Voimaa 8-9 lk. <p><i>Kuinka monta tuntia opetukseen käytetään? Missä oppiaineissa?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Sampo-tunnit 1h/kk, koulu alkaessa 3h 7. luokalla, alakoulun puolella integroituna moniin aineisiin, TE 2h/7lk., 3h/8 lk., 2h/9 lk. <p><i>Miten kiusaamis-, häirintä- tai väkivaltatilanteen voi tuoda ilmi?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Huoliboksi, kertomalla kelle tahansa aikuiselle. Aikuisten huomattessa jututetaan nuoria ja tarvittaessa ohjataan kiusaamisen vastaisen tiimin asiaksi, jos luokanopettajien/-ohjaajien puuttuminen ei auta. Kouluvalmentajille viestiä.

		<p>Miten yhteisöllisen toimintakulttuurin rakentaminen näkyy koulun arjessa (esimerkkejä)?</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kiusaamiseen liittyvän tiedon esillä pitäminen kouluyhteisössä (tieto oppilaille, kodeille, henkilökunnalle ja erityisesti perehdytys uusille työntekijöille), tukioppilastoiminnan ja välituntitoiminnan ylläpito ja kehittäminen. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä turvataitojen läpikäyminen vuosiluokittain.</i> <p>Miten koulu viestii näistä asioista huoltajien suuntaan?</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Vanhempainilta, koulun nettisivut, kuukausitiedotteet, wilma-viestit</i>
--	--	--

2) Interventio

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Puuttuminen mahdollisuuksien mukaan jo ennen tilanteen eskaloitumista ja kriisiä • Kytevien konfliktien tunnistaminen, viranomaisyhteistyö tarvittaessa • Tiedonkulku henkilöstön välillä • Käytetään yhteneviä käsitteitä • Konfliktin akuutissa vaiheessa vain väliintulo ja tilanteen rajaaminen • Toimijat: Tilanteessa oleva opettaja ja tarvittava määrä muita aikuisia 	<ul style="list-style-type: none"> • Puuttumisen yhteydessä olennaista tilanteen rajaaminen • Osapuolten välinen dialogi käydään myöhemmin. • Nopea tiedottaminen koteihin tärkeää em. tavoitteiden saavuttamiseksi 	<p>Miten interventio prosessi toteutuu koulussanne?</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kiusaamisen vastainen tiimi opettajan työn tueksi, asia ohjautuu luokanopettajien/-ohjaajien kautta tiimille, jossa vakiintuneet portaot toimia kiusaamistapauksissa</i> • <i>Väkivaltatilanteissa aikuinen/aikuiset menevät turvallisesti väliin, lopettavat tilanteen</i> <p>Ketkä ovat siinä keskeiset toimijat?</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Nimetyt henkilöt ala- ja yläkoulussa (yhteensä 2+2 opettajaa), kouluvalmentaja tiimien tukena ja tapausten seurannassa mukana, tarvittaessa kuraattorin tukikäynnit osapuolille</i> • <i>Väkivaltatilanteissa aikuinen, esim. välituntivalvoja, tunninpitäjä, rehtorit tarvittaessa</i> • <i>Tarvittaessa yhteistyö poliisin kanssa</i> <p>Miten prosessista on tiedotettu etukäteen?</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Sammon koulun kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan vastainen malli esitellään esim. vanhempainillassa/tiedotteessa ja oppilaille oppitunneilla, henkilökunnalle kokouksissa</i> <p><i>Kuka vastaa tiedottamisesta interventiotilanteessa?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kiusaamisen vastainen tiimi ja luokanopettaja/-ohjaaja tekevät työnjaon kotien tiedottamisesta</i> • <i>Väkivaltatilanteista tiedotetaan aina suoraan asianosaisia</i> • <i>Tiedottamisesta vastaavat luokanopettaja/-ohjaaja/ rehtori</i>
--	--	--

3) Selvittely

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Oppilaiden näkökulmien kuuleminen, oppilaiden yhteen saattaminen • Ratkaisujen etsiminen ja luottamuksen palauttaminen • Mahdolliset sanktiot • Selvittelyryhmän kokoonpano määräytyy tilanteen ja osapuolten mukaan 	<ul style="list-style-type: none"> • Selvitetään silminnäkijät, huhut, tukijoukot, puolesta loukkaantujat ja polarisoitumisen estäminen • Kirjaaminen • Avoin dialogi tapahtuneesta, ns. identiteettipuhetta kuitenkin vahvistamatta • Voidaan käyttää selvittelymalleja rakennetuista malleista <ul style="list-style-type: none"> ○ SOPU, VERSO, KiVa-koulu tms. • Sovittelussa etsitään ratkaisuja ja katsotaan eteenpäin 	<p><i>Miten huolehditaan siitä, että eri osapuolet tulevat tasavertaisesti kuulluiksi?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Tulkintavapaa kuuntelu, kuullaan jokainen osapuoli erikseen.</i> • <i>Uhrin tunteet ja kokemus otetaan vakavasti</i> <p><i>Mihin koulu kirjaa selvittelyn?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kiusaamistilanteiden kirjaukset säilytetään omassa kansiossa</i> • <i>Opettaja kirjaa omiin muistiinpanoihin</i> • <i>Kirjaaminen kasvatuskeskustelu- tai muuhun kurinpitotoimen lomakkeeseen asian selvittelyn aikana</i> <p><i>Mitä työkaluja koululla on käytössä selvittelyn tueksi?</i></p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Korostetaan väkivallatonta ratkaisumallia, puhumalla sopimista • Viranomaisia konsultoidaan tarvittaessa 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Kiusaamisen vastaisen tiimin tuki kiusaamistilanteissa</i> • <i>Miten selvittely dokumentoidaan?</i> • <i>Kiusaamisen vastainen tiimi kirjaa koulun omiin lomakkeisiin</i> • <i>Kirjaaminen kasvatustieteiden- tai muuhun kurinpitotoimen lomakkeeseen asian selvittelyn aikana</i> <p><i>Ketkä selvittelyyn osallistuvat?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1.välituntivalvoja</i> <i>2.luokanopettaja/luokanohjaaja</i> <i>3. Kiusaamisen vastainen tiimi</i> <i>4.rehtori ja muut tarvittavat oppilashuollon toimijat</i> <p><i>Miten mahdolliset sanktiot määräytyvät? Miten huolehditaan niiden tasavertaisuudesta?</i></p> <p><i>Jälki-istuntoa määrätään vain ennalta sovitusta rangaistavista asioista (esim. väkivalta), ensisijaisesti keskustelu on työväline</i></p> <p><i>Sanktio määrätty tilanteen vakavuuden mukaan</i></p> <p><i>Kuka huolehtii tiedottamisesta ja yhteyden ottamisesta viranomaisiin?</i></p> <p><i>Kiusaamistilanteissa tiimi tai asianomistaja (kiusattu ja hänen huoltajansa)</i></p> <p><i>Väkivaltatilanteissa rehtori</i></p> <p><i>Kenelle tiedotetaan ja miten?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kiusaamisen vastaisen tiimin selvittelyt tiedotetaan asianomaisten huoltajille</i> • <i>Väkivaltatilanteissa tiedotetaan asianomaisten huoltajia ja tilanteen nähneitä oppilaita ja huoltajia</i> • <i>Vakavissa tilanteissa kaupungin protokollan mukaisesti</i>
--	---	--

4) Seuranta

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Asia käsitellään yhdessä, tunnistetaan tapahtumat, tehdään sovinto • Laaditaan yhteiset sopimukset: osapuolet määrittävät mitä tarvitsevat ja tarpeiden pohjalta tehdään sopimus • Mahdolliset sanktiot ja niistä huolehtiminen. • Tehdään johtopäätökset ja tarvittavat muutokset toimintaan. • Sovitaan aina myös seurannasta ja tarvittaessa jälkihoidosta • Toimijat: Koulun edustaja, osapuolet, tarvittaessa moniammatillinen tukitiimi koulun ulkopuolelta (lastensuojelu + perhetyö mukana) • Tiedotus huoltajille ja tarvittaessa sidosryhmille 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Käydään läpi, mitä opittiin 2. Kirjaaminen 3. Nimettömyys 4. Luottamuksellisuus 5. Konfliktien näkeminen oppimistapahtumina 6. Käytetään ulkopuolista tukihenkilöä tarvittaessa 	<p><i>Kuka vastaa seurannasta?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Luokanopettaja/-ohjaaja ja kiusaamisen vastainen tiimi</i> - <i>Asiaa hoitanut työntekijä</i> <p><i>Mitä asioita seurantaan kuuluu?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Keskustellaan, onko kiusaaminen jatkunut ja sovitut toimenpiteet toteutuneet, tarvittaessa kuraattorin tukikäynnit ja muu oppilashuollon tuki</i> - <i>Oppilashuollon tukitoimia tarjotaan kiusaajille ja kiusatuille/väkivallan käyttäjälle ja uhrille</i> - <i>Yhteistyö kotien kanssa</i> <p><i>Miten toimitaan, jos sovitut asiat eivät ole toteutuneet?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Seurantakeskustelu ja/tai siirretään selvittely seuraavalle prosessin tasolle</i> <p><i>Kuinka pitkään seuranta jatkuu?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Niin kauan kuin on tarve</i>